

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/14/2018
Identifikačné číslo spisu:	4114207074
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4114207074.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. S., bývajúceho v D., A. 4, zastúpeného JUDr. Ivetou Lenčేశovou, advokátkou so sídlom v Nitre, Farská 28, proti žalovaným 1/ C. A., bývajúcej vo S., K vodárni XXX, 2/ O. G., bývajúcej v O. Y. XX, obe zastúpené JUDr. Norbertom Kálmánom, advokátom so sídlom v Nitre, Sv. Beňadika 30/B, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25 C 45/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. februára 2017 sp. zn. 7 Co 1127/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresný súd Nitra zo 7. marca 2014 domáhal určenia vlastníctva voči žalovaným 1/ a 2/ a to k parcele č. 391/11 orná pôda o výmere 3651 m² v kat. území S. v podiele 2 / 7 - iny. V priebehu konania upravil rozsah výmery parcely na výmer 3116 m² podľa GP č. 49/2014 s tým, že je výlučným vlastníkom tejto nehnuteľnosti. Tvrdil, že pozemok užíva 20 rokov na základe dohody všetkých podielových spoluvlastníkov a že ho vydržal od svojej babky S. A.j, pôvodnej výlučnej vlastníčky nehnuteľnosti, ktorá mu ho v roku 1991 dala do užívania. Babka žalobcu mala potvrdiť jeho vlastníctvo v závete z r. 1992, v ktorom jej vôľa určiť konkrétneho právneho nástupcu korešpondovala s užívacím stavom. Dedičské konanie po nebohej S. A.j však nezohľadnilo vôľu poručiťelky, keď predmetnú nehnuteľnosť nadobudli do podielového spoluvlastníctva viacerí právni nástupcovia. Osvedčenie o dedičstve bolo vydané bez prítomnosti žalobcu, všetci okrem žalovaných 1/ a 2/ dodatočne uznali jeho vlastníctvo a udelili mu súhlas na vydržanie vo forme notárskej zápisnice z 11.9.2013, tým mali potvrdiť uzavretie dohody medzi ním a nebohrou S. A.2. Okresný súd Nitra rozsudkom z 3. septembra 2015 č. k. 25 C 45/2014-171 určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1, novovytvoreného pozemku podľa geometrického plánu č. 49/2014 zo dňa 3.9.2014 vyhotoveného P. W., ktorý je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku, nachádzajúceho sa v k. ú. S., ako parcela registra "C" evidovaná na katastrálnej mape pod parc. č. 391/11 - orná pôda o výmere 3116 m². Z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nebohá vlastníčka S. A. ešte za života v roku 1991 darovala žalobcovi a jeho bratovi Z. S. parcelu č. 391/3 o

výmere 6232 m², vytvorenú GP, ktorý do katastra nehnuteľností nebol zapísaný, bratmi bola parcela reálne užívaná oddelene, ako je znázornené v GP č. 49/2014. Darovanie parcely mala potvrdiť právna predchodkyňa žalobcu aj závetom z roku 1992, kde darovala bratom každému 1-icu. Ústne darovanie v bezprostrednej súvislosti so závetnou listinou považoval súd za putatívny právny úkon, na základe ktorého žalobca nadobudol presvedčenie, že mu nehnuteľnosť patrí a v jej užívaní bol preto dobromyseľný. Súd konštatoval, že žalobca o záвете vedel, bol urobený v čase, keď užíval nehnuteľnosť ako svoju. Podľa osvedčenia o dedičstve právoplatného z 12. októbra 1998, D/286/1995 však nenadobudol nehnuteľnosť ako je uvedené v záвете, preto v roku 2013 so súhlasom ostatných spoluvlastníkov okrem žalovaných 1/ a 2/ si dal notárskou zápisnicou osvedčiť vlastníctvo v rozsahu 4/7-ín, ktorí jeho vydržanie nespochybňovali. Desaťročná vydržacia doba plynula žalobcovi od spísania závetu, ale vzhľadom na zápisnicu o vydržaní a presvedčenie držiteľa ju ustálil súd so začiatkom plynutia v roku 1995 najneskôr koncom roku 2005.

3. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 9. februára 2017 sp. zn. 7 Co 1127/2015 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca podmienky pre určenie vlastníctva vydržaním (§ 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nepreukázal. Odvolací súd nesúhlasil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že závetom bolo potvrdené predchádzajúce ústne darovanie. Žalobca o jeho obsahu vedel a neuviedol, že by významu závetu neporozumel. Vychádzajúc z § 460 Občianskeho zákonníka odvolací súd uviedol, že závetom si poručiteľ robí poriadok pre prípad smrti so svojím majetkom a táto okolnosť v spojení s výsledkom dedičského konania vylučuje jeho dobromyseľnosť. Ak by poručiteľka pozemok žalobcovi za života darovala, neodkazovala by mu ho pre prípad smrti. Žalobca sa podľa názoru súdu snažil napraviť to, že v dedičskom konaní voči osvedčeniu o dedičstve nevyužil svoje právo podať opravný prostriedok, súd aj z tohto dôvodu poukázal na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ („právo patrí bdelym“). Prejavenie súhlasu ostatných spoluvlastníkov s osvedčením posúdil len ako prejav ich dobrej vôle, rešpektujúci závet právnej predchodkyne.

4. V podanom dovolaní žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci dovolacím súdom. Podľa jeho názoru dobromyseľnosť preukázal. Poukázal na súdom preukázané skutočnosti, že mu pozemok bol odovzdaný do užívania právnou predchodkyňou s vedomým ostatných právnych nástupcov poručiteľky. Žalobcovi bola vôľa poručiteľky prezentovaná aj formou závetu a ostatnými právnymi nástupcami bol žalobca ubezpečený, že predmetný pozemok mu patrí, čo malo vyplývať aj z notárskej zápisnice o vydržaní. Zároveň na podporu svojich tvrdení poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 27/2005.

5. Žalované 1/ a 2 vo vyjadrení považovali rozhodnutie odvolacieho súdu za správne a žiadali dovolanie zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

8. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že

došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

12. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) oprávnená osoba, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) žalobca napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie.

13. Vzhľadom na uvedené toto dovolanie žalobcu posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že prvý dovolací dôvod, ktorý žalobca uplatnil, treba posúdiť podľa § 421 ods. 1 C.s.p.

14. Nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska § 432 ods. 2 C.s.p.

15. Prípustný dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 C.s.p.) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako prípustný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci ako dôvod dovolania musí byť vykladané a uplatňované reštriktívnejšie v porovnaní s nesprávnym právnym posúdením veci pri odvolaní. Inak povedané, nie každé nesprávne právne posúdenie veci spôsobilé odôvodniť odvolanie predstavuje relevantný dôvod dovolania. Uvedený záver odôvodňuje právoplatnosť rozhodnutia ako podstatný diferenčný znak rozhodnutia, proti ktorému sa podáva odvolanie, a rozhodnutia napádaného dovoláním ako mimoriadnym opravným prostriedkom. Tento znak je priamo prepojený na kvalitu právnej istoty ako imanentnej súčasť práva na spravodlivé súdne konanie, a tým i základného práva na súdnu ochranu (m.m. III. ÚS 4/2018).

16. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.).

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o

právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

18. Z dovolania podaného žalobcom súd ani výkladom nezistil, akú právnu otázku mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Právne úvahy žalobcu smerujú k namietanej dobromyseľnosti, sú však skutkového, nie právneho charakteru. Z dovolania vyplýva, že žalobca „len“ nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý je odlišný od právneho názoru súdu prvej inštancie, právnu otázku však v zmysle vyššie uvedeného nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p.

19. Vzhľadom na to dovolanie žalobcu podľa § 477 písm. f/ C.s.p. odmietol.

20. Úspešným žalovaným 1/ a 2/ dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

